Day 24 | 20 MCQs with complete explanations

తెలుగు

IAS with Dr Ravi · APPSC Group 1 · 1,000 Topics in 100 Days

Topics 231–240. Updated 31 October 2026. Pictographs are supplied separately; these notes preserve the full teaching sequence.

Topic	Contents
231	Indus Valley art, religion and the decline of the civilisation
232	Attorney General and Advocate General
233	Right to Freedom: Article 19
234	Impact of bifurcation on state revenue and the revenue deficit (AP)
235	Census 2011: concepts, reference dates and territorial-boundary cautions
236	Cropping seasons and cropping patterns in India
237	Environmental hazards: natural and man-made
238	Counting triangles in a figure
239	Simplification with fractions and decimals
240	Current affairs: rare earth corridors announced in the Union Budget 2026-27

Questions

Topic 231 | Indus Valley art, religion and the decline of the civilisation

ప్రశ్న 1. జాబితా Iని (హరప్పా శిల్పం) జాబితా IIతో (అది దొరికిన స్థలం) జతపరచండి:

జాబితా I (హరప్పా శిల్పం)	**జాబితా II (అది దొరికిన స్థలం)**
A. ఎర్ర రాతితో చేసిన మగవాడి మొండెం; విడిగా చేసిన భాగాలను అమర్చడానికి దానికి రంధ్రాలు ఉన్నాయి	1. మొహంజొదారో
B. మైనం కరిగించే పద్ధతిలో లోహంతో పోత పోసిన "నాట్యగత్తె" బొమ్మ	2. హరప్పా
C. కంచుతో చేసిన ఎద్దు బొమ్మ	3. లోథాల్
D. రాగితో చేసిన కుక్క బొమ్మ, పక్షి బొమ్మ	4. కాలీబంగన్

(1) A-2, B-1, C-4, D-3

(2) A-1, B-2, C-4, D-3

(3) A-2, B-1, C-3, D-4

(4) A-1, B-2, C-3, D-4

ప్రశ్న 2. హరప్పా మతం, లిపి, నాగరికత ముగింపు గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. ఋగ్వేదం రుద్రుడు అనే దేవుడిని జంతువులకు అధిపతి అయిన పశుపతిగా చూపిస్తుందని NCERT ఎత్తి చూపుతుంది.
2. కొన్ని ముద్రల మీద కుడి వైపు ఖాళీ ఎక్కువగా ఉంది కాబట్టి, హరప్పా లిపిని కుడి నుంచి ఎడమకు రాశారని NCERT అభిప్రాయపడుతుంది.
3. మొహంజొదారోలో దొరికిన అస్థిపంజరాలను జార్జ్ డేల్స్ మళ్లీ పరిశీలించి, అవి ఒకే ఊచకోతలో చనిపోయినవాళ్లవి అనే వీలర్ అభిప్రాయాన్ని సమర్థించారు.
4. NCERT ప్రకారం, సుమారు క్రీ.పూ. 1800 నాటికి చోలిస్తాన్ లాంటి ప్రాంతాల్లోని పరిపక్వ హరప్పా స్థలాల్లో చాలావరకు ప్రజలు వదిలి వెళ్లిపోయారు.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

(1) 1, 2 మాత్రమే

(2) 3, 4 మాత్రమే

(3) 2, 4 మాత్రమే

(4) 1, 3 మాత్రమే

Topic 232 | Attorney General and Advocate General

ప్రశ్న 1. భారత అటార్నీ జనరల్ గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. అటార్నీ జనరల్ అయ్యే వ్యక్తి ఒక హైకోర్టులో కనీసం పదేళ్లు న్యాయవాదిగా ఉండి ఉండాలని అధికరణ 76 తప్పనిసరి చేస్తుంది.
2. 1987 నాటి లా ఆఫీసర్ల (సర్వీసు షరతులు) నియమాలు అటార్నీ జనరల్‌కే కాదు, సొలిసిటర్ జనరల్‌కు, అదనపు సొలిసిటర్ జనరల్‌లకు కూడా వర్తిస్తాయి.
3. 1987 నాటి లా ఆఫీసర్ల (సర్వీసు షరతులు) నియమాల ప్రకారం, భారత ప్రభుత్వ అనుమతి లేకుండా లా ఆఫీసర్ ఏ కంపెనీలోనూ, కార్పొరేషన్‌లోనూ పదవిని స్వీకరించకూడదు.
4. అధికరణ 105లోని క్లాజులు (1), (2), (3) పార్లమెంటు సభ్యులకు వాక్ స్వాతంత్ర్యాన్ని, రక్షణలను ఇస్తాయి; అధికరణ 105(4) వీటిని అటార్నీ జనరల్‌కు కూడా వర్తింపజేస్తుంది.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

(1) 1, 2 మాత్రమే

(2) 1, 3, 4 మాత్రమే

(3) 2, 3 మాత్రమే

(4) 2, 3, 4 మాత్రమే

ప్రశ్న 2. జాబితా Iని (రాజ్యాంగంలోని అధికరణ) జాబితా IIతో (ఆ అధికరణ ఏం చెబుతుంది) జతపరచండి:

జాబితా I (రాజ్యాంగంలోని అధికరణ)	**జాబితా II (ఆ అధికరణ ఏం చెబుతుంది)**
A. అధికరణ 76	1. సభల ఏ సంయుక్త సమావేశంలోనైనా ఆ అధికారి కార్యకలాపాల్లో పాల్గొనవచ్చు
B. అధికరణ 88	2. శాసన మండలి ఉన్న రాష్ట్రంలో ఆ అధికారి రెండు సభల కార్యకలాపాల్లోనూ పాల్గొనవచ్చు
C. అధికరణ 165	3. ఆ అధికారికి హైకోర్టు న్యాయమూర్తిగా నియమితులయ్యే అర్హత ఉండాలి
D. అధికరణ 177	4. భారత భూభాగంలోని అన్ని కోర్టుల్లో వాదనలు వినిపించే హక్కు ఆ అధికారికి ఉంటుంది

(1) A-3, B-1, C-4, D-2

(2) A-4, B-1, C-3, D-2

(3) A-3, B-2, C-4, D-1

(4) A-4, B-2, C-3, D-1

Topic 233 | Right to Freedom: Article 19

ప్రశ్న 1. భారత రాజ్యాంగంలోని అధికరణ 19 గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. రాజ్యాంగం 1950లో అమల్లోకి వచ్చినప్పటి మూల పాఠంలో (original text) అధికరణ 19(2)లోని కారణాల్లో "ప్రజా శాంతి" (public order) లేదు.
2. ఏ వృత్తినైనా చేపట్టే స్వేచ్ఛపై "భారత సార్వభౌమత్వం, సమగ్రత" అనే కారణంతో సహేతుకమైన ఆంక్షలు పెట్టవచ్చు.
3. భారతదేశంలో ఎక్కడైనా నివసించే, స్థిరపడే స్వేచ్ఛపై సహేతుకమైన ఆంక్షలకు అధికరణ 19లోని క్లాజు (5) అనుమతి ఇస్తుంది; ఏదైనా షెడ్యూల్డ్ తెగ ప్రయోజనాల రక్షణ కోసం ఆ ఆంక్షలు పెట్టవచ్చు.
4. "war or by external aggression" (యుద్ధం వల్ల లేదా బయటి దురాక్రమణ వల్ల) అనే మాటలు రాజ్యాంగం అమల్లోకి వచ్చినప్పటి నుంచే అధికరణ 358లో ఉన్నాయి.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

(1) 1, 2 మాత్రమే

(2) 1, 3 మాత్రమే

(3) 3, 4 మాత్రమే

(4) 2, 4 మాత్రమే

ప్రశ్న 2. జాబితా Iని (సుప్రీంకోర్టు తీర్పులు) జాబితా IIతో (ఆ తీర్పు ఏం చెప్పింది) జతపరచండి:

జాబితా I (తీర్పు)	**జాబితా II (అది ఏం చెప్పింది)**
A. శ్రేయా సింఘాల్ v. యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా	1. ఆంక్షల ఉత్తర్వులను బహిరంగపరచాలి; వాటిపై కోర్టులు న్యాయ సమీక్ష చేయవచ్చు. అన్నిటికన్నా తక్కువ ఆంక్ష పెట్టే చర్యనే వాడాలి
B. బిజో ఇమ్మాన్యుయేల్ v. కేరళ రాష్ట్రం	2. శిక్ష విధించే ఒక నిబంధన రాజ్యాంగ విరుద్ధమని ప్రకటించింది. ఒక అంశం ఎంత మందికి నచ్చకపోయినా, దాన్ని కేవలం చర్చించడానికి గానీ, సమర్థిస్తూ మాట్లాడడానికి గానీ రక్షణ ఉంది. మాట ప్రేరేపణ స్థాయికి చేరినప్పుడే క్లాజు (2) వర్తిస్తుంది
C. అనురాధా భసీన్ v. యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా	3. అధికారులు ఆధారపడిన సర్క్యులర్లు కేవలం శాఖాపరమైన సూచనలు; అవి చట్టం కావు. విద్యార్థులను స్కూలు నుంచి తీసివేయడం అధికరణలు 19(1)(a), 25(1)లకు భంగం
D. యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా v. నవీన్ జిందాల్	4. అది గుర్తించిన హక్కు "a qualified one" (షరతులతో కూడిన హక్కు); క్లాజు (2) కింద దానిపై ఆంక్షలు పెట్టవచ్చు. ఆ విషయం మీద ఉన్న కోడ్ అధికరణ 13(3)(a) ప్రకారం "చట్టం" కాదు

(1) A-1, B-4, C-2, D-3

(2) A-1, B-3, C-2, D-4

(3) A-2, B-4, C-1, D-3

(4) A-2, B-3, C-1, D-4

Topic 234 | Impact of bifurcation on state revenue and the revenue deficit (AP)

ప్రశ్న 1. జాబితా Iని (2014 తర్వాత ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆర్థిక స్థితికి సంబంధించిన అంకె) జాబితా IIతో (మొత్తం) జతపరచండి:

జాబితా I (అంకె)	జాబితా II (మొత్తం)
A. 2019-20లో ఆంధ్రప్రదేశ్ రెవెన్యూ లోటు (అసలు లెక్కలు)	1. రూ. 21,876 కోట్లు
B. 2019-20లో కేంద్రం నుంచి ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు వచ్చిన గ్రాంట్లు (అసలు లెక్కలు)	2. రూ. 22,112 కోట్లు
C. పదిహేనో ఆర్థిక సంఘం 2021-26 నివేదికలో ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు ఇచ్చిన రెవెన్యూ లోటు గ్రాంటు	3. రూ. 26,441 కోట్లు
D. 2015-20 కాలానికి పద్నాలుగో ఆర్థిక సంఘం ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు ఇచ్చిన మొత్తం రెవెన్యూ లోటు గ్రాంటు	4. రూ. 30,497 కోట్లు

(1) A-1, B-3, C-4, D-2

(2) A-3, B-1, C-2, D-4

(3) A-3, B-1, C-4, D-2

(4) A-1, B-3, C-2, D-4

ప్రశ్న 2. విభజన తర్వాత ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆర్థిక స్థితి గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. 2026-31 కాలానికి ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు రెవెన్యూ లోటు గ్రాంటులు ఇవ్వాలని పదహారో ఆర్థిక సంఘం సిఫార్సు చేసింది.
2. ఆంధ్రప్రదేశ్ పునర్వ్యవస్థీకరణ చట్టం, 2014లోని సెక్షన్ 46(2) ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు గ్రాంట్లు ఇవ్వడాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి తప్పనిసరి చేస్తుంది.
3. చట్టంలోని సెక్షన్ 49 ఉమ్మడి రాష్ట్రం నగదు నిల్వలను, బ్యాంకు నిల్వలను రెండు రాష్ట్రాల మధ్య ఆ రాష్ట్రాల విస్తీర్ణం నిష్పత్తిలో పంచుతుంది.
4. పదహారో ఆర్థిక సంఘం ఇలా సిఫార్సు చేసింది: ఒక రాష్ట్ర ద్రవ్య లోటు దాని GSDPలో 3 శాతం మించకూడదు; ఈ పరిమితిని అధికరణ 293 క్లాజు (3) ప్రకారం అమలు చేయాలి.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

(1) 4 మాత్రమే

(2) 1, 3 మాత్రమే

(3) 2, 4 మాత్రమే

(4) 1, 2, 3 మాత్రమే

Topic 235 | Census 2011: concepts, reference dates and territorial-boundary cautions

ప్రశ్న 1. భారత జనాభా లెక్కల గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. 2011 జనాభా లెక్కల్లో ఇళ్ల జాబితా, గృహ గణన దశ 2010 ఏప్రిల్ నుంచి సెప్టెంబర్ వరకు జరిగింది.
2. 2011 జనాభా లెక్కల్లో "ఆంధ్రప్రదేశ్" అంకెలు 2014 విభజనకు ముందు ఉన్న రాష్ట్రానికి సంబంధించినవి.
3. స్వాతంత్ర్యం తర్వాత భారతదేశంలో జరిగిన జనాభా లెక్కల్లో 2011 జనాభా లెక్కలు 8వవి.
4. జనాభా లెక్కల చట్టం, 1948, అలాగే జనాభా లెక్కల నియమాలు, 1990 జనాభా లెక్కల నిర్వహణకు చట్టపరమైన చట్రాన్ని ఇస్తాయి.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

(1) 1, 3 మాత్రమే

(2) 2, 4 మాత్రమే

(3) 2, 3, 4 మాత్రమే

(4) 1, 2, 4 మాత్రమే

ప్రశ్న 2. జాబితా Iని (2011 జనాభా లెక్కల పదం) జాబితా IIతో (జనాభా లెక్కల్లో దాని అర్థం) జతపరచండి:

జాబితా I (2011 జనాభా లెక్కల పదం)	**జాబితా II (జనాభా లెక్కల్లో అర్థం)**
A. చట్టబద్ధ పట్టణం (statutory town)	1. 1,00,000 లేదా అంతకన్నా ఎక్కువ జనాభా ఉన్న యూనిట్
B. జనగణన పట్టణం (census town)	2. ఒక పట్టణం, దాని పక్కనే ఉన్న అనుబంధ వృద్ధి ప్రాంతాలు (outgrowths) కలిసి ఏర్పడిన నిరంతర విస్తరణ; లేదా భౌతికంగా ఆనుకుని ఉన్న రెండు లేదా అంతకన్నా ఎక్కువ పట్టణాలు కలిసి ఏర్పడిన నిరంతర విస్తరణ
C. పట్టణ సముదాయం (urban agglomeration)	3. మున్సిపల్ సంస్థ లేని ప్రదేశం ఇది. దీనిలో కనీసం 5,000 మంది ఉంటారు. చదరపు కి.మీ.కు కనీసం 400 మంది ఉంటారు. ప్రధాన కార్మికులైన మగవారిలో కనీసం 75 శాతం మంది వ్యవసాయం కాకుండా వేరే పనులు చేస్తారు
D. నగరం (city)	4. మున్సిపాలిటీ గానీ, కార్పొరేషన్ గానీ, కంటోన్మెంట్ బోర్డు గానీ ఉన్న ప్రదేశం ఇది. ఈ నిర్వచనానికి దాని జనాభాతో సంబంధం లేదు

కింద ఇచ్చిన కోడ్ నుంచి సరైన జవాబును ఎంచుకోండి:

(1) A-4, B-3, C-2, D-1

(2) A-1, B-3, C-2, D-4

(3) A-4, B-2, C-3, D-1

(4) A-1, B-2, C-3, D-4

Topic 236 | Cropping seasons and cropping patterns in India

ప్రశ్న 1. జాబితా Iని (సాగు పద్ధతి) జాబితా IIతో (దాని అర్థం) జతపరచండి:

జాబితా I (సాగు పద్ధతి)	**జాబితా II (దాని అర్థం)**
A. అంతర పంటలు (Intercropping)	1. ముందు వేసిన పంట పొలంలో ఇంకా నిలబడి ఉండగానే తర్వాతి పంటను విత్తుతారు. దాంతో రెండు పంటలూ తమ జీవితకాలంలో కొంత భాగం మాత్రమే పొలాన్ని పంచుకుంటాయి
B. పంట మార్పిడి (Crop rotation)	2. ముందు పంటను కోసిన తర్వాత, అదే ఏడాదిలో అదే పొలంలో మరో పంటను విత్తుతారు
C. రిలే పంటలు (Relay cropping)	3. రెండు లేదా అంతకన్నా ఎక్కువ పంటలను ఒకే పొలంలో ఒకే సమయంలో పండిస్తారు
D. రెండు పంటల సాగు (Double cropping)	4. ఒకే పొలంలో వేర్వేరు పంటలు ఒక నిర్ణీత క్రమంలో, వరుస పంట కాలాల్లో లేదా వరుస సంవత్సరాల్లో ఒకదాని తర్వాత ఒకటి వస్తాయి

(1) A-4, B-3, C-1, D-2

(2) A-3, B-4, C-1, D-2

(3) A-4, B-3, C-2, D-1

(4) A-3, B-4, C-2, D-1

ప్రశ్న 2. వ్యవసాయ రకాలు, భారతదేశ పంటల సరళి గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. భారతదేశంలో మెట్ట వ్యవసాయం ప్రధానంగా ఏటా 75 సెం.మీ. కన్నా ఎక్కువ వర్షం కురిసే ప్రాంతాలకే పరిమితమై ఉంటుందని NCERT చెబుతుంది.
2. వ్యవసాయ మంత్రిత్వ శాఖ అంకెల ప్రకారం, 2022-23లో భారతదేశ గోధుమ విస్తీర్ణం 1960-61 నాటి విస్తీర్ణానికి రెట్టింపు కన్నా ఎక్కువగా ఉంది.
3. మాగాణి వ్యవసాయంలో పండే పంటల్లో వరి, జనుము, చెరకు ఉన్నాయని NCERT పేర్కొంటుంది.
4. వ్యవసాయ మంత్రిత్వ శాఖ అంకెల ప్రకారం, భారతదేశంలో ముతక తృణధాన్యాల విస్తీర్ణం 1960-61లో కన్నా 2022-23లో ఎక్కువగా ఉంది.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

(1) 1, 2 మాత్రమే

(2) 3, 4 మాత్రమే

(3) 2, 3 మాత్రమే

(4) 1, 4 మాత్రమే

Topic 237 | Environmental hazards: natural and man-made

ప్రశ్న 1. విపత్తులు, ఆపదల గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. విపత్తు నిర్వహణ చట్టం, 2005 ప్రకారం ఒక సంఘటన “విపత్తు” కావాలంటే దాని స్వభావం లేదా పరిమాణం ప్రభావిత ప్రాంత సమాజం తట్టుకునే సామర్థ్యానికి మించి ఉండాలి.
2. 2025లో “విపత్తు” నిర్వచనానికి చేర్చిన వివరణ శాంతిభద్రతల పరిస్థితులను “మానవ కారణాల” పరిధిలోకి తెస్తుంది.
3. విపత్తు ముప్పు తగ్గింపు కోసం సెండాయ్ ఫ్రేమ్‌వర్క్ నాలుగు ప్రపంచ లక్ష్యాలను, ఏడు కార్యాచరణ ప్రాధాన్యాలను నిర్ణయిస్తుంది.
4. UNDRR పదజాలం ప్రకారం ప్రతి ఆపదా మూలాన్ని బట్టి సహజమైనది గానీ మానవ కారకమైనది గానీ అవుతుంది; మూడో వర్గాన్ని అది గుర్తించదు.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

(1) 2, 3 మాత్రమే

(2) 3, 4 మాత్రమే

(3) 1 మాత్రమే

(4) 1, 2, 4 మాత్రమే

ప్రశ్న 2. జాబితా Iని (మానవ కారక విపత్తు) జాబితా IIతో (బయటికి వచ్చిన పదార్థం) జతపరచండి:

జాబితా I (విపత్తు)	**జాబితా II (బయటికి వచ్చిన పదార్థం)**
A. భోపాల్, 1984	1. మిథైల్ ఐసోసైనేట్
B. విశాఖపట్నం, 2020	2. ఓలియం
C. ఢిల్లీ, 1985	3. కోబాల్ట్-60
D. ఢిల్లీ, 2010	4. స్టైరీన్

(1) A-4, B-1, C-2, D-3

(2) A-1, B-4, C-2, D-3

(3) A-1, B-4, C-3, D-2

(4) A-4, B-1, C-3, D-2

Topic 238 | Counting triangles in a figure

ప్రశ్న 1. PQR అనే త్రిభుజం గీయండి; P పైన, Q కింద ఎడమ వైపు, R కింద కుడి వైపు ఉంటాయి. QR మీద S అనే బిందువును, PR మీద T అనే బిందువును గుర్తించండి. Pను Sతో, Qను Tతో కలపండి; ఈ రెండు రేఖలు త్రిభుజం లోపల X అనే బిందువు దగ్గర ఖండించుకుంటాయి. చివరగా Sను Tతో కలపండి. ఈ పటంలో మొత్తం ఎన్ని త్రిభుజాలు ఉన్నాయి?

(1) 5

(2) 10

(3) 12

(4) 16

ప్రశ్న 2. PQR అనే త్రిభుజంలో P పైన ఉంది; QR భూమి. P నుంచి భూమికి మూడు రేఖలు గీశారు; అవి QRను నాలుగు భాగాలు చేస్తాయి. తర్వాత QRకి సమాంతరంగా ఒక రేఖ గీశారు; అది PQ భుజం నుంచి PR భుజం వరకు సాగుతూ ఆ మూడు రేఖలనూ ఖండిస్తుంది. ఈ పటంలో మొత్తం ఎన్ని త్రిభుజాలు ఉన్నాయి?

(1) 10

(2) 12

(3) 16

(4) 20

Topic 239 | Simplification with fractions and decimals

ప్రశ్న 1. సూక్ష్మీకరించండి: (1/5 of 0.8 + 0.7 × 0.6) ÷ (2/5 + 1/10)

(1) 1.16

(2) 1.34

(3) 2.9

(4) 8.72

ప్రశ్న 2. కింది సంఖ్యల్లో గుండ్రని కుండలీకరణంలో రాసిన అంకె అంతం లేకుండా మళ్లీ మళ్లీ వస్తుంది: 0.(7) = 0.777..., అలాగే 0.8(5) = 0.8555.... అయితే 0.(7) + 0.8(5) విలువ ఎంత?

(1) 14/9

(2) 49/30

(3) 18/11

(4) 31/18

Topic 240 | Current affairs: rare earth corridors announced in the Union Budget 2026-27

ప్రశ్న 1. భారతదేశంలో అరుదైన మృత్తిక ఖనిజాలు, వాటి ప్రాసెసింగ్ గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. అటామిక్ మినరల్స్ డైరెక్టరేట్ భార ఖనిజ వనరులపై రాష్ట్రాల వారీ పట్టిక ఇచ్చింది (2025 డిసెంబర్ నాటికి). ఆ పట్టిక ప్రకారం, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో మిగతా ఏ రాష్ట్రంలో కంటే ఎక్కువ మోనజైట్ ఉంది.
2. AMD డిసెంబర్ 2025 గణాంకాల్లోని 13.15 Mt అనేది మోనజైట్ ఖనిజం కాకుండా, అందులోని అరుదైన మృత్తిక ఆక్సైడ్ పరిమాణాన్ని సూచిస్తుంది.
3. భారతదేశ అరుదైన మృత్తిక వనరులు ప్రధానంగా బరువైన అరుదైన మృత్తిక మూలకాలు అని గనుల మంత్రిత్వ శాఖ చెప్పింది.
4. IRELకు చెందిన రేర్ ఎర్త్ ఎక్స్‌ట్రాక్షన్ ప్లాంట్ ఒడిశాలో ఉంది. ఈ ప్లాంటు మిశ్రమ రేర్ ఎర్త్ క్లోరైడ్ రూపంలో అరుదైన మృత్తిక గాఢత పదార్థాన్ని తయారు చేస్తుంది.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

(1) 2, 3 మాత్రమే

(2) 1 మాత్రమే

(3) 2, 3, 4 మాత్రమే

(4) 1, 4 మాత్రమే

ప్రశ్న 2. జాబితా Iని (అధికారిక నిర్ణయాలు) జాబితా IIతో (ప్రతి ఒక్కటీ ఏమి నిర్ణయించింది లేదా ఏమి చేసింది) జతపరచండి:

జాబితా I	**జాబితా II**
A. కేంద్ర మంత్రివర్గం, 2025 జనవరి	1. సింటర్డ్ అయస్కాంతాల సమగ్ర తయారీకి రూ. 7,280 కోట్లు కేటాయించారు. అరుదైన మృత్తిక ఆక్సైడ్ల నుంచి పూర్తి అయస్కాంతాల వరకు ఈ తయారీ సాగుతుంది. ఇది ఐదుగురు లబ్ధిదారుల ద్వారా జరుగుతుంది
B. గనుల మంత్రిత్వ శాఖ, 2023	2. కీలక ఖనిజాలుగా 30 ఖనిజాలను గుర్తించారు. అరుదైన మృత్తిక మూలకాలు కూడా వాటిలో ఉన్నాయి
C. కేంద్ర మంత్రివర్గం, 2025 నవంబర్	3. ఒక మిషన్ అన్వేషణ దశ నుంచి, వాడకం ముగిసిన ఉత్పత్తుల నుంచి తిరిగి రాబట్టే దశ వరకు ప్రతి దశనూ కవర్ చేస్తుంది. దాని ఖర్చు రూ. 16,300 కోట్లు
D. కేంద్ర బడ్జెట్ ప్రసంగం, 2026 ఫిబ్రవరి 1	4. ఒడిశా, కేరళ, ఆంధ్రప్రదేశ్, తమిళనాడు రాష్ట్రాలు ప్రత్యేక రేర్ ఎర్త్ కారిడార్లను ఏర్పాటు చేసుకోవడానికి సహాయం చేయాలని ప్రతిపాదించారు

(1) A-3, B-2, C-1, D-4

(2) A-3, B-4, C-1, D-2

(3) A-1, B-4, C-3, D-2

(4) A-1, B-2, C-3, D-4

Answer key and detailed explanations

Topic 231 | Indus Valley art, religion and the decline of the civilisation

ప్రశ్న 1. జవాబు: (1) A-2, B-1, C-4, D-3

- ఇది ఎందుకు సరైనది: భాగాలను అమర్చడానికి రంధ్రాలున్న ఎర్ర రాతి మగవాడి మొండెం హరప్పాలో దొరికిందని ఇండియన్ కల్చర్ పోర్టల్ నమోదు చేసింది (A-2). మైనం కరిగించే పద్ధతిలో పోత పోసిన "నాట్యగత్తె" మొహంజొదారోలో దొరికింది (B-1). "కాలీబంగన్ కంచు ఎద్దు బొమ్మ" (C-4), "లోథాల్ రాగి కుక్క, పక్షి" బొమ్మలు (D-3) అని NCERT కళల పుస్తకం పేర్కొంటుంది.

(2) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో మొండెం, "నాట్యగత్తె" తారుమారయ్యాయి. కంచు "నాట్యగత్తె" మొహంజొదారోలో దొరికింది; ఎర్ర రాతి మొండెం హరప్పాలో దొరికింది. (హరప్పాలో నాట్యం చేస్తున్న మగవాడి బూడిద రంగు రాతి బొమ్మ కూడా దొరికింది; అది వేరే బొమ్మ.)

(3) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో రెండు లోహపు జంతువుల బొమ్మలు తారుమారయ్యాయి. కంచు ఎద్దు కాలీబంగన్‌ది; రాగి కుక్క, పక్షి లోథాల్‌వి.

(4) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో రెండు జతలూ తారుమారయ్యాయి.

ప్రశ్న 2. జవాబు: (3) 2, 4 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం తప్పు: ఋగ్వేదంలో రుద్రుడు అనే దేవుడి ప్రస్తావన ఉందని, కానీ అక్కడ రుద్రుడిని పశుపతిగా గానీ యోగిగా గానీ చూపలేదని NCERT చెబుతుంది. ఆ ముద్రను శివుడిగా చదవడం విషయంలో NCERT చెప్పే జాగ్రత్త ఇదే.
- 2వ వాక్యం సరైనది: కొన్ని ముద్రల మీద కుడి వైపు ఖాళీ ఎక్కువగా ఉంది కాబట్టి లిపిని కుడి నుంచి ఎడమకు రాశారని స్పష్టమవుతోందని NCERT చెబుతుంది.
- 3వ వాక్యం తప్పు: ఆ అస్థిపంజరాలు ఒకే కాలానికి చెందినవి కావని, అక్కడ నాశనాన్ని చూపే పొర గానీ కాలిన ఆనవాళ్లు గానీ చివరి వరకు కాపాడుకున్న ఆనవాళ్లు గానీ లేవని డేల్స్ తేల్చారు. ఆయన పరిశీలన వీలర్ అభిప్రాయాన్ని బలహీనపరిచింది.
- 4వ వాక్యం సరైనది: సుమారు క్రీ.పూ. 1800 నాటికి చోలిస్తాన్ లాంటి ప్రాంతాల్లోని పరిపక్వ హరప్పా స్థలాల్లో చాలావరకు ప్రజలు వదిలి వెళ్లిపోయారని NCERT చెబుతుంది.
- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (1)లో తప్పు అయిన 1వ వాక్యం ఉంది. (2)లో తప్పు అయిన 3వ వాక్యం ఉంది. (4)లో తప్పు అయిన రెండు వాక్యాలూ ఉన్నాయి.

Topic 232 | Attorney General and Advocate General

ప్రశ్న 1. జవాబు: (4) 2, 3, 4 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం తప్పు: సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తిగా నియమితులయ్యే అర్హత ఉండాలని మాత్రమే అధికరణ 76(1) చెబుతుంది. అధికరణ 124(3) ప్రకారం భారత పౌరుడు ఈ మూడు దారుల్లో ఏ ఒక్కదాని ద్వారానైనా అర్హత పొందవచ్చు: హైకోర్టు న్యాయమూర్తిగా ఐదేళ్లు; హైకోర్టు న్యాయవాదిగా పదేళ్లు; రాష్ట్రపతి అభిప్రాయంలో ప్రముఖ న్యాయ కోవిదుడు కావడం. పదేళ్ల న్యాయవాద వృత్తి ఒక దారి మాత్రమే, తప్పనిసరి షరతు కాదు.
- 2వ వాక్యం సరైనది: 1987 నియమాల్లోని నియమం 2(d) "లా ఆఫీసర్" అంటే అటార్నీ జనరల్, సొలిసిటర్ జనరల్, అదనపు సొలిసిటర్ జనరల్‌లు అని నిర్వచిస్తుంది.
- 3వ వాక్యం సరైనది: భారత ప్రభుత్వ అనుమతి లేకుండా లా ఆఫీసర్ ఏ కంపెనీలోనూ, కార్పొరేషన్‌లోనూ పదవిని స్వీకరించకూడదని నియమం 8(1)(d) చెబుతుంది.
- 4వ వాక్యం సరైనది: రాజ్యాంగం వల్ల పార్లమెంటులోని ఒక సభలో గానీ, దాని కమిటీల్లో గానీ మాట్లాడే హక్కు, కార్యకలాపాల్లో పాల్గొనే హక్కు ఉన్న వ్యక్తులకు అధికరణ 105లోని క్లాజులు (1), (2), (3) వర్తిస్తాయని అధికరణ 105(4) చెబుతుంది. అధికరణ 88 వల్ల అటార్నీ జనరల్ అలాంటి వ్యక్తి అవుతారు.
- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (1)లో తప్పు అయిన 1వ వాక్యం ఉంది; సరైనవైన 3వ, 4వ వాక్యాలు లేవు. (2)లో తప్పు అయిన 1వ వాక్యం ఉంది; సరైనదైన 2వ వాక్యం లేదు. (3)లో సరైనదైన 4వ వాక్యం లేదు.

ప్రశ్న 2. జవాబు: (2) A-4, B-1, C-3, D-2

- A-4: భారత భూభాగంలోని అన్ని కోర్టుల్లో వాదనలు వినిపించే హక్కును అధికరణ 76(3) అటార్నీ జనరల్‌కు ఇస్తుంది.
- B-1: పార్లమెంటు సభల ఏ సంయుక్త సమావేశంలోనైనా కార్యకలాపాల్లో పాల్గొనే హక్కును అధికరణ 88 అటార్నీ జనరల్‌కు ఇస్తుంది.
- C-3: అడ్వకేట్ జనరల్‌కు హైకోర్టు న్యాయమూర్తిగా నియమితులయ్యే అర్హత ఉండాలని అధికరణ 165(1) చెబుతుంది.
- D-2: శాసన మండలి ఉన్న రాష్ట్రంలో రెండు సభల కార్యకలాపాల్లోనూ పాల్గొనే హక్కును అధికరణ 177 అడ్వకేట్ జనరల్‌కు ఇస్తుంది.

(1) ఎందుకు తప్పు: ఇది అధికరణలు 76, 165ను తారుమారు చేస్తుంది. అన్ని కోర్టుల్లో వాదనలు వినిపించే హక్కు అధికరణ 76లో ఉంది. అధికరణ 165లో అలాంటి క్లాజు లేదు; అందులోని అర్హత హైకోర్టు న్యాయమూర్తి అర్హత.

(4) ఎందుకు తప్పు: ఇది అధికరణలు 88, 177ను తారుమారు చేస్తుంది. అధికరణ 88 పార్లమెంటు సభల గురించి చెబుతుంది; సంయుక్త సమావేశం పేరు అందులో ఉంది. అధికరణ 177 రాష్ట్ర చట్టసభ గురించి చెబుతుంది; అందులో సంయుక్త సమావేశం ప్రస్తావన లేదు, శాసన మండలి ప్రస్తావన ఉంది.

(3) ఎందుకు తప్పు: ఇది రెండు జతలనూ తారుమారు చేస్తుంది.

Topic 233 | Right to Freedom: Article 19

ప్రశ్న 1. జవాబు: (2) 1, 3 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం సరైనది: 1950 నాటి మూల పాఠంలో క్లాజు (2)లో ఉన్నవి ఇవి: అపనింద (libel), దూషణ (slander), పరువు నష్టం, కోర్టు ధిక్కారం, మర్యాద లేదా నైతికత, ఇంకా రాజ్య భద్రతను దెబ్బతీసే విషయాలు, లేదా రాజ్యాన్ని కూలదోసే ధోరణి ఉన్న విషయాలు ("undermines the security of, or tends to overthrow, the State"). ప్రజా శాంతి అనే విస్తృత కారణం కోసం చేసిన చట్టం దాని పరిధికి బయట ఉందని రమేష్ థాపర్ (1950) తీర్పు చెప్పింది. మొదటి సవరణ, 1951 క్లాజు (2) స్థానంలో కొత్త క్లాజును వెనకటి తేదీ నుంచి వర్తించేలా పెట్టింది; కొత్త క్లాజు "ప్రజా శాంతి"ని ("public order") పేర్కొంది. వాక్యం మూల పాఠం గురించి చెబుతోంది; ఆ పాఠంలో "ప్రజా శాంతి" లేదు.
- 2వ వాక్యం తప్పు: ఏ వృత్తినైనా చేపట్టే స్వేచ్ఛ 19(1)(g)లో ఉంది. దానిపై ఆంక్షల గురించి చెప్పేది క్లాజు (6). క్లాజు (6) "the interests of the general public" (సాధారణ ప్రజల ప్రయోజనం) గురించి చెబుతుంది. "భారత సార్వభౌమత్వం, సమగ్రత" క్లాజులు (2), (3), (4)లో మాత్రమే ఉంది; పదహారో సవరణ 1963లో దాన్ని అక్కడ చేర్చింది.
- 3వ వాక్యం సరైనది: క్లాజు (5) ఉప క్లాజులు (d), (e)లకు, అంటే తిరగడానికి, నివసించడానికి వర్తిస్తుంది. దాని కారణాలు "the interests of the general public" (సాధారణ ప్రజల ప్రయోజనం), "the protection of the interests of any Scheduled Tribe" (ఏదైనా షెడ్యూల్డ్ తెగ ప్రయోజనాల రక్షణ).
- 4వ వాక్యం తప్పు: అధికరణ 358 ఒకప్పుడు "While a Proclamation of Emergency is in operation" అనే మాటలతో మొదలయ్యేది. యుద్ధం లేదా బయటి దురాక్రమణ గురించిన మాటలను 44వ సవరణ చట్టం, 1978 పెట్టింది; అవి 1979 జూన్ 20 నుంచి వర్తిస్తాయి.
- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (1)లో తప్పు అయిన 2వ వాక్యం ఉంది; సరైనదైన 3వ వాక్యం లేదు. (3)లో తప్పు అయిన 4వ వాక్యం ఉంది; సరైనదైన 1వ వాక్యం లేదు. (4)లో ఉన్నవి రెండూ తప్పు వాక్యాలే.

ప్రశ్న 2. జవాబు: (4) A-2, B-3, C-1, D-4

- A-2: శ్రేయా సింఘాల్ (2015 మార్చి 24) తీర్పు సమాచార సాంకేతిక చట్టం, 2000లోని సెక్షన్ 66Aను రాజ్యాంగ విరుద్ధమని ప్రకటించింది. సెక్షన్ 66A శిక్ష విధించే నిబంధన: కంప్యూటర్ వనరు లేదా కమ్యూనికేషన్ పరికరం ద్వారా "grossly offensive" సమాచారాన్ని, లేదా "menacing character" ఉన్న సమాచారాన్ని పంపడాన్ని అది శిక్షార్హం చేసింది. ఒక అంశం ఎంత మందికి నచ్చకపోయినా, దాన్ని కేవలం చర్చించడం గానీ, సమర్థిస్తూ మాట్లాడడం గానీ 19(1)(a)కు గుండెకాయ లాంటిదని కోర్టు చెప్పింది. మాట ప్రేరేపణ స్థాయికి చేరినప్పుడే క్లాజు (2) వర్తిస్తుందని కూడా చెప్పింది.
- B-3: బిజో ఇమ్మాన్యుయేల్ (1986 ఆగస్టు 11): యెహోవా సాక్షులైన ముగ్గురు పిల్లలు జాతీయ గీతం పాడుతున్నప్పుడు గౌరవంగా నిలబడ్డారు; కానీ పాడలేదు. వారిని స్కూలు నుంచి తీసివేయడం అధికరణలు 19(1)(a), 25(1)లకు భంగం. అధికారులు ఆధారపడిన సర్క్యులర్లు "mere departmental instructions" (కేవలం శాఖాపరమైన సూచనలు) మాత్రమే; అవి చట్టం కావు.
- C-1: అనురాధా భసీన్ (2020 జనవరి 10) కేసు జమ్మూ కశ్మీర్‌లో ఇంటర్నెట్ నిలిపివేత నుంచి వచ్చింది. ఆంక్షల ఉత్తర్వులను బహిరంగపరచాలని, వాటిపై కోర్టులు న్యాయ సమీక్ష చేయవచ్చని ఈ తీర్పు చెప్పింది. "only the least restrictive measure can be resorted to by the State" (రాజ్యం అన్నిటికన్నా తక్కువ ఆంక్ష పెట్టే చర్యనే చేపట్టాలి) అని కూడా చెప్పింది. ఇంటర్నెట్ సేవలను నిరవధికంగా నిలిపివేయడం కుదరదని కూడా తేల్చింది.
- D-4: నవీన్ జిందాల్ (2004 జనవరి 23) తీర్పు "Right to fly the National Flag freely with respect and dignity is a fundamental right of a citizen" అని చెప్పింది. ఈ హక్కు "a qualified one" (షరతులతో కూడిన హక్కు); క్లాజు (2) కింద దానిపై ఆంక్షలు పెట్టవచ్చు. ఫ్లాగ్ కోడ్ అధికరణ 13(3)(a) ప్రకారం "చట్టం" కాదు.

- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (1) రెండు మార్పిడులూ చేస్తుంది: A, Cలను; B, Dలను తారుమారు చేస్తుంది. (2) ఇంటర్నెట్ గురించిన రెండు కేసులను, అంటే A, Cలను తారుమారు చేస్తుంది. (3) జాతీయ చిహ్నాల గురించిన రెండు కేసులను, అంటే B, Dలను తారుమారు చేస్తుంది.

Topic 234 | Impact of bifurcation on state revenue and the revenue deficit (AP)

ప్రశ్న 1. జవాబు: (3) A-3, B-1, C-4, D-2

- A-3: 2019-20లో (అసలు లెక్కలు) రాష్ట్ర రెవెన్యూ లోటు రూ. 26,441 కోట్లు ఉంది. ఇది GSDPలో 2.72 శాతం ఉంది (PRS).
- B-1: 2019-20లో (అసలు లెక్కలు) కేంద్రం నుంచి రూ. 21,876 కోట్ల గ్రాంట్లు వచ్చాయి. కేంద్ర పన్నుల్లో వాటా రూ. 28,242 కోట్లతో కలిపి మొత్తం బదిలీలు రూ. 50,118 కోట్లు అయ్యాయి (PRS).
- C-4: పదిహేనో ఆర్థిక సంఘం 2021-26 నివేదిక ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు రూ. 30,497 కోట్ల రెవెన్యూ లోటు గ్రాంటు ఇచ్చింది (PRS).
- D-2: 2015-20 కాలానికి పద్నాలుగో ఆర్థిక సంఘం ఇచ్చిన పన్నుల పంపిణీ తర్వాతి రెవెన్యూ లోటు గ్రాంటు మొత్తం రూ. 22,112 కోట్లు ఉంది (2019 ఫిబ్రవరి 6 నాటి లోక్‌సభ జవాబు).

(1) ఎందుకు తప్పు: ఇది A, B జతలను తారుమారు చేసింది. 2019-20లో రెవెన్యూ లోటు (రూ. 26,441 కోట్లు) కేంద్రం నుంచి వచ్చిన గ్రాంట్ల (రూ. 21,876 కోట్లు) కన్నా ఎక్కువ ఉంది.

(2) ఎందుకు తప్పు: ఇది C, D జతలను తారుమారు చేసింది. రూ. 30,497 కోట్లు పదిహేనో సంఘం గ్రాంటు. పద్నాలుగో సంఘం ఐదేళ్లకు (2015-20) ఇచ్చిన మొత్తం గ్రాంటు రూ. 22,112 కోట్లు ఉంది.

(4) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో ఈ రెండు తారుమార్లూ ఉన్నాయి.

ప్రశ్న 2. జవాబు: (1) 4 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం తప్పు: పదహారో ఆర్థిక సంఘం ఏ రాష్ట్రానికీ రెవెన్యూ లోటు గ్రాంటులు సిఫార్సు చేయలేదు. 2026 ఫిబ్రవరి 1 నాటి కేంద్రం వివరణాత్మక మెమోరాండం ఇదే చెబుతోంది.
- 2వ వాక్యం తప్పు: సెక్షన్ 46(2) ప్రకారం ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు అందుబాటులో ఉన్న వనరులను దృష్టిలో పెట్టుకుని కేంద్ర ప్రభుత్వం తగిన గ్రాంట్లు ఇవ్వవచ్చు ("may"). ఇది అవకాశం ఇచ్చే నిబంధన; తప్పనిసరి చేసే నిబంధన కాదు.
- 3వ వాక్యం తప్పు: సెక్షన్ 49 నగదు నిల్వలను, బ్యాంకు నిల్వలను జనాభా నిష్పత్తిలో (58.32 : 41.68) పంచుతుంది. రిజర్వ్ బ్యాంక్ పుస్తకాల్లో సర్దుబాటు ద్వారా పంచుతుంది.
- 4వ వాక్యం సరైనది: రాష్ట్రాల ద్రవ్య లోటు GSDPలో 3 శాతం మించకూడదని పదహారో ఆర్థిక సంఘం సిఫార్సు చేసింది (SASCI రుణాలను లెక్కించకుండా). ఈ పరిమితిని అధికరణ 293 క్లాజు (3) ప్రకారం కచ్చితంగా అమలు చేయాలని చెప్పింది.
- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (2)లో, (4)లో తప్పైన 1వ వాక్యం, 3వ వాక్యం ఉన్నాయి. (4)లో తప్పైన 2వ వాక్యం కూడా ఉంది. (3)లో తప్పైన 2వ వాక్యం ఉంది.

Topic 235 | Census 2011: concepts, reference dates and territorial-boundary cautions

ప్రశ్న 1. జవాబు: (4) 1, 2, 4 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం సరైనది: 2011 జనాభా లెక్కల 1వ దశ అయిన ఇళ్ల జాబితా, గృహ గణన 2010 ఏప్రిల్ నుంచి సెప్టెంబర్ వరకు జరిగింది. ఆ తర్వాత 2వ దశ అయిన జనాభా గణన 2011 ఫిబ్రవరి 9 నుంచి 28 వరకు జరిగింది.
- 2వ వాక్యం సరైనది: 2011 జనాభా లెక్కలు 2014 విభజనకు ముందు జరిగాయి. కాబట్టి వాటిలోని “ఆంధ్రప్రదేశ్” అంకెలు ఉమ్మడి రాష్ట్రానివి.
- 3వ వాక్యం తప్పు: 2011 జనాభా లెక్కలు భారతదేశంలో 15వ జనాభా లెక్కలు. స్వాతంత్ర్యం తర్వాత జరిగిన వాటిలో ఇవి 7వవి. స్వాతంత్ర్యం తర్వాత 8వవి 2027 జనాభా లెక్కలు అవుతాయి.
- 4వ వాక్యం సరైనది: 2027 జనాభా లెక్కల గురించి ప్రభుత్వం ఇచ్చిన ప్రకటనలోనే ఈ మాటలు ఉన్నాయి. 2011 కోసం ORGI తయారు చేసిన సామగ్రి కూడా ఇదే చట్టాన్ని, ఇవే నియమాలను పేర్కొంటుంది.
- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (1)లో తప్పైన 3వ వాక్యం ఉంది; సరైనవైన 2వ, 4వ వాక్యాలు లేవు. (2)లో సరైనదైన 1వ వాక్యం లేదు. (3)లో తప్పైన 3వ వాక్యం ఉంది; సరైనదైన 1వ వాక్యం లేదు.

ప్రశ్న 2. జవాబు: (1) A-4, B-3, C-2, D-1

- A-4: చట్టబద్ధ పట్టణానికి పౌర సంస్థ (మున్సిపాలిటీ, కార్పొరేషన్, కంటోన్మెంట్ బోర్డు, లేదా నోటిఫైడ్ టౌన్ ఏరియా కమిటీ) ఉంటుంది. అందుకే దాని జనాభా ఎంతైనా అది పట్టణం అవుతుంది.
- B-3: జనగణన పట్టణానికి అలాంటి సంస్థ ఉండదు. మూడు పరీక్షల్లో నెగ్గడం వల్లే అది పట్టణం అవుతుంది: కనీసం 5,000 మంది జనాభా; చదరపు కి.మీ.కు కనీసం 400 మంది; ప్రధాన కార్మికులైన మగవారిలో కనీసం 75 శాతం మంది వ్యవసాయేతర పనుల్లో ఉండడం.
- C-2: ఒక పట్టణం, దాని పక్కనే ఉన్న అనుబంధ వృద్ధి ప్రాంతాలు కలిసి ఏర్పడిన నిరంతర పట్టణ విస్తరణే పట్టణ సముదాయం. భౌతికంగా ఆనుకుని ఉన్న రెండు లేదా అంతకన్నా ఎక్కువ పట్టణాలు కలిసి కూడా ఇది ఏర్పడవచ్చు. ఇందులో కనీసం ఒక చట్టబద్ధ పట్టణం ఉండాలి.
- D-1: 1,00,000, అంతకన్నా ఎక్కువ జనాభా ఉన్న పట్టణాన్ని జనాభా లెక్కలు నగరం అంటాయి.
- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (2) చట్టబద్ధ పట్టణం, నగరం జతలను తారుమారు చేస్తుంది. (3) జనగణన పట్టణం, పట్టణ సముదాయం జతలను తారుమారు చేస్తుంది. (4) ఈ రెండు తారుమార్లనూ చేస్తుంది.

Topic 236 | Cropping seasons and cropping patterns in India

ప్రశ్న 1. జవాబు: (2) A-3, B-4, C-1, D-2

- A-3: అంతర పంటలు అంటే రెండు లేదా అంతకన్నా ఎక్కువ పంటలను ఒకే పొలంలో ఒకే సమయంలో పండించడం.
- B-4: పంట మార్పిడి అంటే ఒకే పొలంలో వేర్వేరు పంటలను ఒక నిర్ణీత క్రమంలో ఒకదాని తర్వాత ఒకటి పండించడం. ఆ క్రమం కొన్నేళ్ల పాటు సాగవచ్చు.
- C-1: రిలే పంటల్లో ముందు పంట ఇంకా పెరుగుతుండగానే తర్వాతి పంటను విత్తుతారు. కాబట్టి రెండు పంటలూ పంట కాలంలో కొంత భాగం పాటు మాత్రమే కలిసి పొలంలో ఉంటాయి.
- D-2: రెండు పంటల సాగులో ముందు పంటను కోసిన తర్వాతే అదే ఏడాదిలో రెండో పంటను విత్తుతారు. రెండు పంటలూ ఒకేసారి పొలంలో ఉండవు. అవి ఒకే రకం పంట కూడా కావచ్చు.

(1) ఎందుకు తప్పు: ఇది అంతర పంటలను, పంట మార్పిడిని తారుమారు చేసింది. అంతర పంటల్లో పంటలు ఒకేసారి పొలంలో ఉంటాయి. పంట మార్పిడిలో పంటలు వరుస పంట కాలాల్లో లేదా వరుస సంవత్సరాల్లో ఒకదాని తర్వాత ఒకటి వస్తాయి.

(4) ఎందుకు తప్పు: ఇది రిలే పంటలను, రెండు పంటల సాగును తారుమారు చేసింది. తర్వాతి పంటను ముందు పంట కోతకు ముందు వేస్తారా, కోత తర్వాత వేస్తారా అనేదే ఈ రెండింటి మధ్య తేడా.

(3) ఎందుకు తప్పు: ఇది ఈ రెండు జతల పద్ధతులనూ తారుమారు చేసింది. కాబట్టి ఇందులోని నాలుగు జతలూ తప్పే.

ప్రశ్న 2. జవాబు: (3) 2, 3 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం తప్పు: మెట్ట వ్యవసాయం ప్రధానంగా ఏటా 75 సెం.మీ. కన్నా తక్కువ వర్షం కురిసే ప్రాంతాలకే పరిమితమై ఉంటుందని NCERT చెబుతోంది. ఎక్కువ వాన కురిసే ప్రాంతాలు మాగాణి వ్యవసాయం కిందికి వస్తాయి.
- 2వ వాక్యం సరైనది: గోధుమ విస్తీర్ణం 1960-61లో 12.9 మిలియన్ హెక్టార్లుగా ఉండేది; 2022-23లో అది 31.4 మిలియన్ హెక్టార్లకు పెరిగింది. అంటే సుమారు 2.4 రెట్లు అయింది.
- 3వ వాక్యం సరైనది: వరి, జనుము, చెరకును NCERT మాగాణి వ్యవసాయం పంటలుగా పేర్కొంటుంది. వర్షాకాలంలో మొక్కలకు కావాల్సిన నేల తేమ కన్నా వాన ఎక్కువగా కురిసే ప్రాంతాల్లో ఈ వ్యవసాయం ఉంటుంది.
- 4వ వాక్యం తప్పు: ముతక తృణధాన్యాల విస్తీర్ణం 1960-61లో 45.0 మిలియన్ హెక్టార్లుగా ఉండేది; 2022-23 నాటికి అది 24.1 మిలియన్ హెక్టార్లకు తగ్గింది. అంటే సుమారు 46 శాతం తగ్గింది.
- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (1)లో తప్పైన 1వ వాక్యం ఉంది; సరైనదైన 3వ వాక్యం లేదు. (2)లో తప్పైన 4వ వాక్యం ఉంది; సరైనదైన 2వ వాక్యం లేదు. (4)లో ఉన్న 1వ వాక్యం, 4వ వాక్యం రెండూ తప్పు.

Topic 237 | Environmental hazards: natural and man-made

ప్రశ్న 1. జవాబు: (3) 1 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం సరైనది: సంఘటన స్వభావం లేదా పరిమాణం ప్రభావిత ప్రాంత సమాజం తట్టుకునే సామర్థ్యానికి మించి ఉండాలని సెక్షన్ 2(d) చెబుతోంది.
- 2వ వాక్యం తప్పు: విపత్తు నిర్వహణ (సవరణ) చట్టం, 2025 చేర్చిన వివరణ దీనికి వ్యతిరేకంగా చెబుతోంది. శాంతిభద్రతల విషయాలు, వాటి నుంచి వచ్చే పరిస్థితులు "మానవ కారణాల" కిందికి రావని అది చెబుతోంది.
- 3వ వాక్యం తప్పు: ఇది రెండు అంకెలను తారుమారు చేసింది. సెండాయ్ ఫ్రేమ్‌వర్క్‌లో ఏడు ప్రపంచ లక్ష్యాలు, నాలుగు కార్యాచరణ ప్రాధాన్యాలు ఉన్నాయి.
- 4వ వాక్యం తప్పు: UNDRR మూడు మూలాలను గుర్తిస్తుంది: సహజ, మానవ కారక, సామాజిక-సహజ. సహజ అంశాలు, మానవ అంశాలు కలవడం వల్ల సామాజిక-సహజ ఆపదలు వస్తాయి.
- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (1)లో తప్పైన 2, 3 వాక్యాలు ఉన్నాయి; సరైనదైన 1వ వాక్యం లేదు. (2)లో తప్పైన 3, 4 వాక్యాలు ఉన్నాయి; సరైనదైన 1వ వాక్యం లేదు. (4)లో తప్పైన 2, 4 వాక్యాలు ఉన్నాయి.

ప్రశ్న 2. జవాబు: (2) A-1, B-4, C-2, D-3

- A-1: 1984 డిసెంబర్ 3న భోపాల్‌లో యూనియన్ కార్బైడ్ పురుగుమందుల కర్మాగారం నుంచి సుమారు 45 టన్నుల మిథైల్ ఐసోసైనేట్ బయటికి వచ్చింది.
- B-4: 2020 మే 7న విశాఖపట్నంలో ఆర్.ఆర్. వెంకటాపురం గ్రామంలోని LG పాలిమర్స్ కర్మాగారం నుంచి స్టైరీన్ గ్యాస్ లీకైంది.
- C-2: 1985 డిసెంబర్‌లో ఢిల్లీలో శ్రీరామ్ ఫుడ్స్ అండ్ ఫెర్టిలైజర్ ఇండస్ట్రీస్ యూనిట్ నుంచి ఓలియం గ్యాస్ బయటికి వచ్చింది.
- D-3: 2010లో ఢిల్లీ విశ్వవిద్యాలయం వాడకుండా వదిలేసిన గామా సెల్ నుంచి కోబాల్ట్-60 ఢిల్లీలోని మాయాపురిలో ఉన్న పాత ఇనుము దుకాణానికి చేరింది.

(1) ఎందుకు తప్పు: ఇది భోపాల్‌ను, విశాఖపట్నాన్ని తారుమారు చేసింది. భోపాల్‌లో బయటికి వచ్చింది మిథైల్ ఐసోసైనేట్. విశాఖపట్నంలో లీకైంది స్టైరీన్.

(3) ఎందుకు తప్పు: ఇది ఢిల్లీలోని రెండు సంఘటనలను తారుమారు చేసింది. 1985లో లీకైంది ఓలియం. 2010 నాటి సంఘటన కోబాల్ట్-60 వల్ల జరిగిన రేడియోధార్మిక సంఘటన.

(4) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో ఈ రెండు తారుమార్లూ ఉన్నాయి.

Topic 238 | Counting triangles in a figure

ప్రశ్న 1. జవాబు: (3) 12

- భాగాల వారీగా సాధన: రేఖలు పటాన్ని ఐదు భాగాలుగా విభజిస్తాయి; ఐదూ త్రిభుజాలే: PQX, PTX, QSX, STX, RST.
- ఒక్క భాగంతో: PQX, PTX, QSX, RST, STX (5). రెండు భాగాలతో: PQS (PQX, QSX), PQT (PQX, PTX), PST (PTX, STX), QST (QSX, STX) (4). మూడు భాగాలతో: PRS (PTX, STX, RST), QRT (QSX, STX, RST) (2). ఐదు భాగాలతో: PQR (1). మొత్తం 5 + 4 + 2 + 1 = 12.
- శీర్షాల వారీగా సరిచూడటం: మొదటి అక్షరం P అయినవి: PQR, PQS, PQT, PQX, PRS, PST, PTX (7); Q అయినవి: QRT, QST, QSX (3); R అయినది: RST (1); S అయినది: STX (1). మొత్తం: 7 + 3 + 1 + 1 = 12.

(1) ఎందుకు తప్పు: చిన్న భాగాలను మాత్రమే లెక్కిస్తే 5 వస్తుంది.

(2) ఎందుకు తప్పు: 10లో మూడు భాగాలతో ఏర్పడే PRS, QRT అనే రెండు త్రిభుజాలు లెక్కలోకి రాలేదు. ఈ రెండూ ST రేఖను దాటి ఉంటాయి.

(4) ఎందుకు తప్పు: 16 అనేది రెండుసార్లు లెక్కించడం వల్ల వస్తుంది. P శీర్షంగా ఉన్న 7 త్రిభుజాలు, Q శీర్షంగా ఉన్న 7 త్రిభుజాలు, ఆ రెండూ లేని 2 త్రిభుజాలు (RST, STX) కూడితే 16 వస్తుంది. అప్పుడు P, Q రెండూ ఉన్న 4 త్రిభుజాలు (PQR, PQS, PQT, PQX) రెండుసార్లు లెక్కలోకి వస్తాయి.

ప్రశ్న 2. జవాబు: (4) 20

- సాధన: P నుంచి వచ్చే మూడు రేఖలు భూమిని n = 4 భాగాలు చేస్తాయి. కాబట్టి ఒక పొర $n(n + 1)/2 = 4 \times 5/2 = 10$ త్రిభుజాలను ఇస్తుంది. సమాంతర రేఖ 2 పొరలను ఏర్పరుస్తుంది; కాబట్టి మొత్తం $10 \times 2 = 20$.
- సరిచూడటం: 10 త్రిభుజాల భూమి QR మీద ఉంటుంది; మిగతా 10 త్రిభుజాల భూమి సమాంతర రేఖ మీద ఉంటుంది. ఎందుకంటే ఆ రేఖ కూడా P నుంచి వచ్చే అవే ఐదు రేఖలను (రెండు భుజాలు, గీసిన మూడు రేఖలు) కలుస్తుంది.

(1) ఎందుకు తప్పు: 10 అనేది ఒక్క పొరకు మాత్రమే లెక్క. సమాంతర రేఖ రెండో పొరను ఏర్పరుస్తుందని మరిచిపోతే ఇదే వస్తుంది.

(2) ఎందుకు తప్పు: $12 = 6 \times 2$ అవుతుంది. ఇందులో n = 4 (భూమి భాగాల సంఖ్య) తీసుకుని $n(n - 1)/2 = 4 \times 3/2 = 6$ అని లెక్కిస్తే ఈ 6 వస్తుంది. భాగాలతో అయితే నియమం $n(n + 1)/2$ అవుతుంది. $L(L - 1)/2$ అనే రూపం L = P నుంచి వచ్చే రేఖల సంఖ్య అయినప్పుడే వర్తిస్తుంది; ఇక్కడ ఆ సంఖ్య 5 ($5 \times 4/2 = 10$).

(3) ఎందుకు తప్పు: n వర్గం వాడితే $16 = 4 \times 4$ వస్తుంది. n వర్గం అనేది సమానమైన చిన్న త్రిభుజాలుగా విభజించిన త్రిభుజంలో చిన్న త్రిభుజాల సంఖ్య. ఒక శీర్షం నుంచి గీసిన రేఖల పటానికి అది నియమం కాదు.

Topic 239 | Simplification with fractions and decimals

ప్రశ్న 1. జవాబు: (1) 1.16

- సాధన, 1వ సోపానం (మొదటి కుండలీకరణం): ముందు "of": 1/5 of 0.8 (అంటే 0.8లో 1/5) = 0.8 ÷ 5 = 0.16. తర్వాత 0.7 × 0.6 = 0.42 (7 × 6 = 42; రెండు స్థానాలు). మొత్తం: 0.16 + 0.42 = 0.58.
- 2వ సోపానం (రెండో కుండలీకరణం): 2/5 + 1/10 = 4/10 + 1/10 = 5/10 = 1/2.
- 3వ సోపానం: 0.58 ÷ 1/2 = 0.58 × 2 = 1.16.
- "of"కు వెంటనే ముందు భాగహారం గుర్తు లేదు. కాబట్టి "of"ను ముందు చేసినా, మామూలు ×గా చూసినా 1.16 గానే వస్తుంది.

(2) ఎందుకు తప్పు: "of"ను భాగహారంగా తీసుకుంటే 1.34 వస్తుంది: 1/5 ÷ 0.8 = 0.25; తర్వాత (0.25 + 0.42) × 2 = 1.34. "Of" అంటే గుణకారం.

(3) ఎందుకు తప్పు: రెండో కుండలీకరణంలో లవాలను కలిపి, హారాలను కలిపితే 2.9 వస్తుంది: (2 + 1)/(5 + 10) = 3/15 = 1/5; తర్వాత 0.58 ÷ 1/5 = 2.9. నిజానికి 2/5 + 1/10 విలువ 1/2.

(4) ఎందుకు తప్పు: దశాంశ బిందువును తప్పు చోట పెడితే 8.72 వస్తుంది: 0.7 × 0.6ను 0.42కు బదులు 4.2 అని తీసుకుంటే (0.16 + 4.2) × 2 = 8.72. ఒక్కో దశాంశ స్థానం ఉన్న రెండు సంఖ్యల లబ్ధానికి రెండు దశాంశ స్థానాలు ఉంటాయి.

ప్రశ్న 2. జవాబు: (2) 49/30

- సాధన, 1వ సోపానం: 0.(7) శుద్ధ ఆవర్తన దశాంశం; దీని గుంపులో ఒక అంకె ఉంది. కాబట్టి ఇది 7/9.
- 2వ సోపానం: 0.8(5) మిశ్రమ ఆవర్తన దశాంశం. x = 0.8(5) అనుకుంటే 10x = 8.555..., 100x = 85.555...; తీసివేస్తే 90x = 77. కాబట్టి x = 77/90. (సులువు పద్ధతి: (85 - 8)/90 = 77/90.)
- 3వ సోపానం: 9, 90ల క.సా.గు 90. 7/9 + 77/90 = 70/90 + 77/90 = 147/90 = 49/30.
- దశాంశాలతో సరిచూడటం: 0.777... + 0.8555... = 1.6333...; అలాగే 49/30 = 1.6333....

(1) ఎందుకు తప్పు: 0.(7)ను అంతమయ్యే 0.7 = 7/10గా చదివితే 14/9 వస్తుంది: 63/90 + 77/90 = 140/90 = 14/9. మళ్లీ మళ్లీ వచ్చే గుంపు కింద హారంగా 9లు రావాలి; 10 కాదు.

(3) ఎందుకు తప్పు: మిశ్రమ ఆవర్తన దశాంశానికి శుద్ధ నియమం వాడి 0.8(5) = 85/99 అని తీసుకుంటే 18/11 వస్తుంది: 77/99 + 85/99 = 162/99 = 18/11. 8 మళ్లీ రాదు; కాబట్టి హారం 90 అవుతుంది, 99 కాదు.

(4) ఎందుకు తప్పు: మళ్లీ రాని అంకెను తీసివేయకుండా 0.8(5) = 85/90 అని తీసుకుంటే 31/18 వస్తుంది: 70/90 + 85/90 = 155/90 = 31/18. లవం 85 - 8 = 77 కావాలి.

Topic 240 | Current affairs: rare earth corridors announced in the Union Budget 2026-27

ప్రశ్న 1. జవాబు: (4) 1, 4 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం సరైనది: 2025 డిసెంబర్ నాటి AMD పట్టికలో ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో 4.05 Mt మోనజైట్ ఉంది. ఇది ఒడిశా (3.22 Mt), తమిళనాడు (2.55 Mt), కేరళ (1.84 Mt) కంటే ఎక్కువ.
- 2వ వాక్యం తప్పు: 13.15 Mt అనేది మోనజైట్ ఖనిజం; అందులోని అరుదైన మృత్తిక ఆక్సైడ్ కాదు. మంత్రిత్వ శాఖ ప్రకారం అందులో దాదాపు 7.23 Mt అరుదైన మృత్తిక ఆక్సైడ్ ఉంది. ఖనిజం బరువు, అందులోని ఆక్సైడ్ బరువు ఒకటి కావు.
- 3వ వాక్యం తప్పు: భారతదేశ వనరులు ప్రధానంగా తేలికైన అరుదైన మృత్తిక మూలకాలు అని గనుల మంత్రిత్వ శాఖ (2026 ఫిబ్రవరి 3) చెప్పింది.
- 4వ వాక్యం సరైనది: IREL రేర్ ఎర్త్ ఎక్స్‌ట్రాక్షన్ ప్లాంట్ ఒడిశాలోని OSCOM యూనిట్‌లో ఉంది; అది మిశ్రమ రేర్ ఎర్త్ క్లోరైడ్‌ను తయారు చేస్తుంది.
- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (1)లో తప్పు అయిన రెండు వాక్యాలు మాత్రమే ఉన్నాయి. (2)లో సరైనదైన 4వ వాక్యం లేదు. (3)లో తప్పు అయిన 2వ, 3వ వాక్యాలు ఉన్నాయి; సరైనదైన 1వ వాక్యం లేదు.

ప్రశ్న 2. జవాబు: (1) A-3, B-2, C-1, D-4

- ఇది ఎందుకు సరైనది: జాతీయ కీలక ఖనిజ మిషన్‌ను 2025 జనవరి 29న కేంద్ర మంత్రివర్గం ఆమోదించింది; దాని ఖర్చు రూ. 16,300 కోట్లు (A-3). 30 కీలక ఖనిజాల జాబితాను గనుల మంత్రిత్వ శాఖ 2023లో విడుదల చేసింది (B-2). సింటర్డ్ రేర్ ఎర్త్ శాశ్వత అయస్కాంతాల కోసం రూ. 7,280 కోట్ల పథకాన్ని 2025 నవంబర్ 26న కేంద్ర మంత్రివర్గం ఆమోదించింది (C-1). ఒడిశా, కేరళ, ఆంధ్రప్రదేశ్, తమిళనాడుకు సహాయాన్ని 2026 ఫిబ్రవరి 1 నాటి బడ్జెట్ ప్రసంగం ప్రతిపాదించింది (D-4).

(2) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో B, D తారుమారయ్యాయి. 30 కీలక ఖనిజాల జాబితా 2023 నాటిది; బడ్జెట్ ప్రసంగం అలాంటి జాబితాను తయారు చేయలేదు. నాలుగు రాష్ట్రాలకు సహాయాన్ని ప్రతిపాదించింది బడ్జెట్ ప్రసంగం; 2023లో కాదు.

(3) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో రెండు మార్పిడులూ జరిగాయి; కాబట్టి నాలుగు జతలూ తప్పే.

(4) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో A, C తారుమారయ్యాయి. మిషన్‌ను 2025 జనవరిలో, అయస్కాంతాల పథకాన్ని 2025 నవంబర్‌లో ఆమోదించారు; తిరగబడి కాదు.